

امارت اسلامی افغانستان

وزارت ارشاد، حج و اوقاف

ریاست عمومی ارشاد و انسجام مساجد

موضوع خطابت روز جمعه و تقریر و بیان

تحریر شده که به تمام خطباء مرکز و ولایات

به هر دو زبان ملی کشور (دري و پشتو) ارسال میگردد

۹/ صفر المظفر ۱۴۴۸ هـ، ق مطابق: ۲/ ۱/ اسد/ ۱۴۰۵ هـ، ش

اجتناب از منکرات و رسوم خلاف شرع در محافل عروسی و سایر خوشی ها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إن الحمد لله ، نحمده ونستعينه ونستغفره ، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا ، من يهده الله فلا مضل له ، ومن يضلل فلا هادي له ، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له ، وأن محمداً عبده ورسوله ، اللهم صل وسلم عليه وعلى آله وصحبه ومن صار على نهجه وسته إلى يوم الدين، أما بعد :

قال الله سبحانه وتعالى: (يا أيها الذين آمنوا اتقوا الله حق تقاته ولا تموتن إلا وانتم مسلمون). (۱)

حضار محترم!

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته!

ازدواج، نعمتی از نعمت های بزرگ الله جل جلاله و وسیله ای برای کامل شدن ایمان است. از همین رو رسول الله صلی الله علیه وسلم جوانان را به ازدواج تشویق و امر فرموده اند: يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ مَنْ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ (۲).

ترجمه: ای گروه جوانان! هر یک از شما که توانایی ازدواج را دارد، باید ازدواج کند.

ازدواج، مایه آرامش، محبت و رحمت در زندگی خانوادگی است. الله تعالی می فرماید: وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (۳).

ترجمه: و از علامات قدرت الله این است که از جنس خودتان برایتان همسرانی آفرید تا در کنار آنان آرام گیرید، و در میان تان دوستی و مهربانی نهاد. البته در این نشانه های است برای قومی که می اندیشند.

بر هر مسلمان لازم است که هنگام ازدواج، همه احکام و اهداف شریعت را رعایت کند و از هرگونه اعمال و رسوم و رواجی که مخالف شریعت است، خودداری نماید.

۱- آل عمران: (۱۰۲)

۲- متفق علیه

۳- الروم: (۲۱)

مسلمان باید در تمام ابعاد زندگی، مسلمان واقعی باشد و همه امور زندگی خود را با احکام شریعت هماهنگ سازد. الله تعالی می‌فرماید: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَى رَسُولِهِ (٤).

ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده‌اید! به الله ورسول او و به کتابی که بر پیامبرش نازل کرده است و به کتابیکه پیشتر نازل کرده ایمان محکم و جازم آورید.

ایمان اقتضا می‌کند که ما در تمام حالات زندگی، به‌ویژه در هنگام شادی و اندوه، همه احکام شرعی را رعایت کنیم و از اعمال و رفتارهای مخالف شریعت خود داری کنیم.

الله جل جلاله می‌فرماید: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ (٥).

ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده‌اید! به طور کامل در اسلام وارد شوید (در تطبیق همه احکام آن ادامه بدهید) و از گام‌های شیطان پیروی نکنید؛ بیگمان او برای شما دشمن آشکار شماست.

الله تعالی فرمان می‌دهد که به طور کامل و همه‌جانبه در اسلام داخل شوید؛ یعنی در برابر همه احکام اسلامی سر تسلیم فرود آورید و تعالیم اسلام را در ظاهر و باطن بپذیرید.

مفسران درباره واژه (كَافَّةً) نوشته‌اند که مقصود این است که به طور کامل در اسلام داخل شوید؛ یعنی تمام احکام، دستورات، آداب و ارزش‌های اسلامی را در زندگی عملی سازید و از همه ممنوعات، اخلاق ناپسند و رفتارهای مخالف اسلام دوری کنید.

حافظ ابن کثیر رحمه الله در تفسیر این آیه مبارکه می‌نویسد: يقول الله تعالى آمراً عباده المؤمنين به المصدقين برسوله أن يأخذوا بجميع عرى الإسلام وشرائعه، والعمل بجميع أوامره، وترك جميع زواجره، ما استطاعوا. وقوله: {كَافَّةً} أي اعملوا بجميع الأعمال ووجوه البر. وهو أنهم أمروا كلهم أن يعملوا بجميع شعب الإيمان وشرائع الإسلام وهي كثيرة جداً ما استطاعوا منها (٦).

ترجمه: الله جل جلاله به بندگان مؤمنی که به او ایمان آورده و پیامبرش صلی الله علیه وسلم را تصدیق کرده‌اند فرمان می‌دهد که به همه دستورات و احکام اسلام چنگ زنند و همه اوامر الهی را عملی سازند و تمام نواهی و زواجر را تا حد توان ترک کنند.

و منظور از {كَافَّةً} [این است که همه اعمال نیک و کارهای خیر را انجام دهید؛ یعنی همه مؤمنان مأمورند تا هر اندازه که توان دارند، به تمام شاخه‌های ایمان و همه احکام شریعت اسلام - که بسیار فراوان است - عمل نمایند.

در بخش دوم همین آیه مبارکه آمده است: (وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ) یعنی: از گام‌های شیطان پیروی نکنید؛ زیرا او دشمن آشکار شماست.

در آیه دیگری نیز آمده است که شیطان دشمن شماست؛ پس او را دشمن خود بدانید؛ زیرا شیطان همواره می‌کوشد انسان را به زشتی‌ها و فحشا بکشانند. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ (٧).

ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده‌اید! از گام‌های شیطان پیروی نکنید، و هر کس از گام‌های شیطان پیروی کند، بداند که او به فحشاء و منکر دستور میدهد.

٤-النساء: (١٣٦)

٥-البقره: (٢٠٨)

٦- تفسیر ابن کثیر / دار الفکر (١/ ٣٠٧)

٧-النور: (٢١)

همچنین در آیه دیگری آمده است: **إِنَّمَا يَأْمُرُكُم بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ** (۸).

ترجمه: او فقط شما را به بدی و فحشا فرمان می‌دهد.

و در آیه دیگری می‌فرماید: **إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا** (۹).

ترجمه: بی‌گمان شیطان دشمن شماست، پس او را دشمن خود بدانید.

بنابراین، بر ما لازم است که همه غم‌ها و شادی‌های خود را مطابق تعالیم اسلام تنظیم کنیم و در مراسم غم و شادی از هر عملی که رنگ و بوی شیطانی دارد، دوری نماییم و به شیطان فرصت ندهیم که در شادی‌های ما نفوذ کند. امروز می‌بینیم که بسیاری از مراسم شادی ما، مانند نامزدی، ازدواج، بازگشت از حج و بازگشت از عمره، از برخی رسوم ناپسند و منکرات خالی نیست.

این رفتارها از یک سو سبب می‌شود عبادت‌های ما به عادت تبدیل می‌گردد و از سوی دیگر ما مرتکب اعمال خلاف شرع می‌شویم؛ و این همان پیروی از گام‌های شیطان است که الله تعالی ما را از آن برحذر داشته است.

برخی نامزدی‌ها و ازدواج‌ها از همان ابتداء با اعمال خلاف شریعت همراه می‌شوند؛ از جمله رسم آشنایی دختر و پسر. در میان بعضی از مردم چنین رسم است که وقتی شخصی برای خواستگاری دختری اقدام می‌کند، برای اینکه روشن شود دختر و پسر یکدیگر را می‌پسندند یا نه، آنان را آزاد می‌گذارند تا بیشتر با اخلاق و روحیات هم آشنا شوند؛ با یکدیگر بنشینند، گفت‌وگو کنند، گردش بروند و مجالس خصوصی داشته باشند.

در حالی که در شریعت اسلام، خلوت کردن و نشست و برخاست زن و مرد نامحرم با یکدیگر، عملی حرام است. در حدیث شریف آمده است: **عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ يَقُولُ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - يَخْطُبُ يَقُولُ « لَا يَخْلُونَ رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ إِلَّا وَمَعَهَا دُوٌّ مَحْرَمٌ »** (۱۰).

ترجمه: از حضرت عبدالله بن عباس رضی الله عنه روایت است که گفت: از رسول الله صلی الله علیه وسلم شنیدم که در خطبه‌ای فرمودند: «هیچ مردی نباید با زنی به خلوت بنشیند، مگر اینکه یکی از محارم آن زن همراه او باشد».

و در روایت دیگری رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده‌اند: **لَا يَخْلُونَ رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ إِلَّا كَانَ ثَالِثَهُمَا الشَّيْطَانُ** (۱۱).

ترجمه: هیچ مردی با زنی در خلوت قرار نمی‌گیرد، مگر اینکه سومین آنان شیطان است.

رسم انگشتر به دست کردن دختر و پسر و حنا گذاشتن بر دست یکدیگر:

در میان برخی از مردم چنین رسمی وجود دارد که در روز نامزدی، طی مراسمی، پسر انگشتری را به انگشت دختر می‌کند و دختر نیز انگشتری را به انگشت پسر می‌کند. یا اینکه در برابر مردم، پسر بر کف دست دختر حنا می‌گذارد و دختر نیز بر کف دست پسر حنا می‌گذارد؛ در حالی که تنها نامزدی صورت گرفته و هنوز عقد شرعی (نکاح) میان آن دو منعقد نشده است.

این عمل، مشتمل بر منکرات فراوانی است؛ زیرا یکی از این منکرات آن است که تا زمانی که عقد شرعی میان دختر و پسر منعقد نشده باشد، لمس کردن دست یکدیگر از نظر شرع جایز نیست.

۸-البقره: (۱۶۹)

۹-فاطر: (۶)

۱۰-صحیح مسلم (۱۰۴/۴)

۱۱-سنن الترمذی (۴۶۵/۴)

در حدیث شریف آمده است: عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: «مَا مَسَّ يَدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدَ امْرَأَةٍ فِي بَيْعَةٍ قَطُّ» (۱۳).

ترجمه: از حضرت عایشه رضی الله عنها روایت است که فرمود: «دست رسول الله صلی الله علیه وسلم هرگز در هنگام بیعت، دست هیچ زنی را لمس نکرد.

درباره لمس کردن دست زن نامحرم، وعید بسیار شدیدی وارد شده است. در حدیث شریف آمده است: عَنْ مَعْقِلِ بْنِ يَسَارٍ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَأَنْ يُطْعَنَ فِي رَأْسِ أَحَدِكُمْ بِمِخِيطٍ مِنْ حَدِيدٍ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَمَسَّ امْرَأَةً لَا تَحِلُّ لَهُ» (۱۴).

ترجمه: از حضرت معقل بن یسار رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «اگر سر یکی از شما با سوزنی از آهن سوراخ شود، برای او بهتر از آن است که دست زنی را لمس کند که بر او حلال نیست.

حتی اگر فرض کنیم که میان دختر و پسر، عقد شرعی (ایجاب و قبول) نیز منعقد شده باشد، باز هم اگر انگشتر از طلا باشد، استفاده از انگشتر طلا برای مرد حرام است. و اگر انگشتر از طلا هم نباشد، باز این رسم از شعائر و سنت‌های نصارا (مسیحیان) است و برای مسلمان جایز نیست که از رسوم و آیین‌های غیرمسلمانان پیروی کند.

این رسم، تنها یک سنت اجتماعی نیست، بلکه پیشینه‌ای اعتقادی در آیین نصارا دارد. در گذشته، هنگام مراسم ازدواج، کشیشان انگشتر را ابتدا بر انگشت شست دست چپ عروس یا داماد قرار می‌دادند و می‌گفتند: باسم الاب؛ «به نام پدر» (نعوذ بالله، مقصود آنان خداوند است).

سپس انگشتر را بر انگشت اشاره می‌گذاشتند و می‌گفتند: باسم الابن؛ «به نام پسر» (نعوذ بالله، منظورشان حضرت عیسی علیه السلام است).

سپس آن را بر انگشت میانی قرار می‌دادند و می‌گفتند: باسم الروح القدس؛ «به نام روح القدس» (در متن: جبرئیل علیه السلام). پس از آن «آمین» می‌گفتند و در پایان، انگشتر را برای همیشه در انگشت حلقه قرار می‌دادند (۱۵).

تشبه و همانندسازی با اقوام کافر، از گناهان بزرگ به شمار می‌رود. در حدیث شریف آمده است: عَنْ ابْنِ عُمَرَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - : «مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ» (۱۶).

ترجمه: از حضرت عبدالله بن عمر رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «هر کس خود را شبیه قومی سازد، از آنان به شمار می‌آید.

آتش‌بازی و انفجار ترقه (پتاقی) در مراسم نامزدی و عروسی:

یکی از خطرناک‌ترین کارهایی که در مراسم نامزدی و عروسی انجام می‌شود و زیان فراوانی به مردم می‌رساند، آتش‌بازی و انفجار ترقه است.

۱۲- مسند إسحاق بن راهویه (۵۷۸/۲)

۱۳- المعجم الكبير للطبراني (۲۰/ ۲۱۱). قال ابوبكر الهيثمي: رواه الطبراني ورجاله رجال الصحيح. مجمع الزوائد ومنبع الفوائد. محقق (۴/ ۳۷۸۹)

۱۴ آداب الزفاف ص: (۲۱۲)

۱۵- سنن أبي داود ت الأرئووط (۶/ ۱۴۴)

امروزه ترقه‌هایی وارد بازار شده‌اند که صدای مهیب آنها چیزی کمتر از صدای بمب و راکت نیست.

آیا خانواده‌هایی که مراسم عروسی و نامزدی برگزار می‌کنند، به این مسئله نمی‌اندیشند که شاید در همسایگی آنان بیماران، کودکان خردسال، سالمندان و یا بیماران روانی زندگی کنند که صدای انفجار این ترقه‌ها موجب آزار آنان می‌شود، به اعصاب و روانشان آسیب می‌رساند، کودکان را می‌ترساند و به طور کلی، زبانی فراگیر برای جامعه به همراه دارد.

در اسلام، ترساندن مسلمان جایز نیست و آزار رساندن به مسلمان و همسایه، عملی حرام و ناپسند است.

در حدیث شریف آمده است: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده اند: «لَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يُرَوِّعَ مُسْلِمًا»^(۱۶).

ترجمه: برای هیچ مسلمانی حلال نیست که مسلمان دیگری را بترساند.

همچنین، آزار رساندن به همسایگان و بیماران نیز حرام است. در حدیث شریف آمده است: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يُوْذِ جَارَهُ»^(۱۷).

ترجمه: از حضرت ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «هر کس به الله و روز آخرت ایمان دارد، نباید همسایه خود را آزار دهد.

و در حدیث شریف دیگری آمده است: عَنْ جَابِرٍ، يَقُولُ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ»^{۱۸}.

ترجمه: از حضرت جابر رضی الله عنه روایت است که گفت: از رسول الله صلی الله علیه وسلم شنیدم که می‌فرمودند: «مسلمان کامل کسی است که مسلمانان از زبان و دست او در امان باشند.

آرایش خلاف شرع، وصل کردن موی مصنوعی به موهای طبیعی و فریب در زینت:

امروزه در میان برخی از مردم چنین رسم شده است که در مراسم نامزدی و عروسی، برای آرایش عروس، او را از خانه بیرون برده و به آرایشگاه‌هایی می‌برند که در بسیاری از موارد، مرکز انجام کارهای خلاف شرع و زمینه‌ساز فحشا هستند. در آنجا برای زیباتر جلوه دادن عروس، کارهای ناروا و حرام انجام می‌شود؛ از جمله برداشتن موی ابرو، از بین بردن یا تراشیدن موهای صورت، برجسته کردن لب‌ها و استفاده از مواد آرایشی بر چهره، به گونه‌ای که زنی گندم‌گون یا تیره‌پوست، کاملاً سفید جلوه داده شود. این کار، نوعی تدلیس، فریب و نیرنگ است.

اگر مراسم، مراسم نامزدی باشد، شایسته است که داماد و زنان خانواده او، زیبایی واقعی دختر را مشاهده کنند؛ نه اینکه با استفاده از مواد آرایشی که رنگ چهره را تغییر می‌دهد، حقیقت پنهان گردد؛ زیرا پس از شستن صورت و دست‌ها، رنگ واقعی پوست آشکار می‌شود. از این‌رو، چنین کاری نوعی فریب به شمار می‌آید.

۱۶- سنن أبي داود ت الأرنؤوط (۳۵۲/۷)

۱۷- صحيح البخاری (۱۱/۸)

۱۸- صحيح مسلم (۶۵/۱)

به همین دلیل، شریعت اسلام هر عملی را که موجب تغییر آفرینش اصلی الله تعالی گردد، ممنوع کرده است؛ مانند تراشیدن و فاصله انداختن میان دندان‌ها برای زیبایی، برداشتن موی ابرو، خال کوبی، و وصل کردن موی مصنوعی به موی طبیعی. متأسفانه امروزه بسیاری از این اعمال در جامعه رواج یافته است.

در حدیث شریف آمده است: قَالَ عَبْدُ اللَّهِ: لَعَنَ اللَّهُ الْوَاشِمَاتِ وَالْمُسْتَوْشِمَاتِ، وَالْمُتَمَصَّاتِ، وَالْمُتَقَلِّجَاتِ لِلْحُسْنِ، الْمُغَيَّرَاتِ خَلْقَ اللَّهِ تَعَالَى (۱۹).

ترجمه: حضرت عبدالله بن مسعود رضی الله عنه می‌فرماید: الله تعالی زنان خال کوب و زنانی را که خواهان خال کوبی هستند، و نیز زنانی را که موی صورت و ابرو را برمی‌دارند، و زنانی را که برای زیبایی میان دندان‌های خود فاصله ایجاد می‌کنند، مورد لعنت قرار داده است؛ زیرا آنان آفرینش الله تعالی را تغییر می‌دهند.

و در حدیث شریف دیگری آمده است: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «لَعَنَ اللَّهُ الْوَاصِلَةَ وَالْمُسْتَوْصِلَةَ» (۲۰).

ترجمه: از حضرت ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «الله تعالی زنی را که موی مصنوعی را به موی خود یا دیگری وصل می‌کند، و نیز زنی را که خواهان انجام این کار است، لعنت کرده است.» امام نووی رحمه الله می‌نویسد: علت آنکه این زنان مورد لعنت قرار گرفته‌اند، این است که در این اعمال، تغییر آفرینش الله تعالی وجود دارد و نیز این کارها نوعی تزویر، تدلیس و فریبکاری به شمار می‌آید (۲۱).

پوشیدن لباس‌های نازک و تنگ در مراسم نامزدی و عروسی:

یکی دیگر از منکراتی که در برخی مراسم نامزدی و عروسی مشاهده می‌شود، پوشیدن لباس‌های نازک و بدن‌نما از سوی زنان است؛ لباس‌هایی که اعضای بدن از پشت آن به‌وضوح نمایان است. چنین زنانی در ظاهر لباس بر تن دارند، اما در حقیقت، برهنه‌اند.

همچنین برخی از زنان لباس‌ها و شلوارهای بسیار تنگ و چسبان می‌پوشند، به گونه‌ای که حجم و شکل تمام اندام‌های بدن آنان نمایان می‌شود. اینها از جمله منکراتی است که امروزه در بسیاری از مراسم عروسی و شادی دیده می‌شود؛ در حالی که مردان خانواده نه غیرت دینی نسبت به اسلام دارند و نه غیرت نسبت به زنان خود نشان می‌دهند.

در حدیث شریف آمده است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: صِنْفَانِ مِنَ أَهْلِ النَّارِ لَمْ أَرَهُمَا، قَوْمٌ مَعَهُمْ سِيَاطُ كَاذِبَاتٍ الْبَقَرِ يَضْرِبُونَ بِهَا النَّاسَ، وَنِسَاءٌ كَاسِيَاتٌ عَارِيَّاتٌ مُمِيلَاتٌ مَائِلَاتٌ، رُءُوسُهُنَّ كَأَسْنِمَةِ الْبُخْتِ الْمَائِلَةِ، لَا يَدْخُلْنَ الْجَنَّةَ، وَلَا يَجِدْنَ رِيحَهَا (۲۲).

ترجمه: دو گروه از اهل دوزخ هستند که تاکنون آنان را ندیده‌ام: گروهی که در دست‌هایشان تازیانه‌هایی همچون دم گاو است و با آن مردم را به ناحق می‌زنند؛ و گروه دیگر زنانی هستند که در ظاهر لباس پوشیده‌اند، اما در حقیقت برهنه‌اند؛ خود به سوی گناه متمایل‌اند و دیگران را نیز به گناه می‌کشانند. سرهای آنان همچون کوهان‌های خمیده شتران بُختی است.

۱۹- صحیح البخاری (۱۶۵/۷)

۲۰- صحیح البخاری (۱۶۵/۷)

۲۱- شرح النووی علی مسلم (۱۰۶/۱۴)

۲۲- صحیح مسلم (۱۶۸۰/۳)

این زنان نه وارد بهشت خواهند شد و نه بوی بهشت را استشمام خواهند کرد. امام نووی رحمه الله درباره معنای واژه (عاریات) می‌فرماید: معناه تلبس ثوبا رقیقا یصف لون بدنها (۲۳).

ترجمه: مقصود از «عاریات» زنانی هستند که لباس‌های نازک و شفاف می‌پوشند، به گونه‌ای که رنگ پوست بدن آنان از پشت لباس نمایان می‌شود. چنین رفتارهایی زمینه گسترش فحشا را در جامعه فراهم می‌سازد و به جای حفظ کرامت، بی‌حیایی و بی‌عفتی را رواج می‌دهد.

الله تعالی درباره کسانی که خواهان انتشار فحشا در میان مؤمنان هستند، می‌فرماید: إِنَّ الَّذِينَ يُجِبُونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (۲۴).

ترجمه: البته کسانی که دوست دارند فاحشه و بی‌حیائی در میان مؤمنان گسترش یابد، ایشان در دنیا و آخرت عذاب دردناکی دارند والله رازهای سینه هارا میداند و شما نمی‌دانید به ضرر فحشای پخش شده.

استفاده زنان از عطر در مراسم نامزدی و عروسی و اختلاط زنان و مردان:

یکی از منکراتی که امروزه در برخی مراسم نامزدی و عروسی دیده می‌شود، استعمال عطر توسط زنان به گونه‌ای است که بوی آن سراسر مجلس را فرا می‌گیرد. این عمل از دیدگاه شریعت جایز نیست؛ زیرا برای زن جایز نیست هنگامی که از خانه بیرون می‌شود، خود را معطر سازد.

در حدیث شریف آمده است: عَنْ الْأَشْعَرِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَيُّمَا امْرَأَةٍ اسْتَعْطَرَتْ فَمَرَّتْ عَلَى قَوْمٍ لِيَجِدُوا مِنْ رِيحِهَا فَهِيَ زَانِيَةٌ». (۲۵)

ترجمه: از حضرت ابوموسی اشعری رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «هر زنی که خود را خوشبو سازد و سپس از کنار گروهی از مردان عبور کند تا آنان بوی عطر او را احساس کنند، چنین زنی (به سبب بزرگی این گناه) همانند زناکار است.»

همچنین امروزه بسیاری از مراسم عروسی در تالارها و هتل‌ها برگزار می‌شود و در آن، اختلاط زن و مرد به گونه‌ای است که گویی همه آنان با یکدیگر محرم‌اند. زنان و مردان با یکدیگر دست می‌دهند، مردان به زنان تبریک می‌گویند، با هم به گفت‌وگو و معاشرت می‌پردازند، زنان در برابر مردان نامحرم هیچ گونه پوشش و حجاب را رعایت نمی‌کنند و نگاه مردان به زنان نامحرم می‌افتد. از این‌رو، چنین مراسم نامزدی و عروسی مملو از منکرات است و زمینه بسیاری از مفاسد را فراهم می‌سازد.

رسول الله صلی الله علیه وسلم در مسجد نبوی برای زنان، دری جداگانه در سمت بیت المقدس قرار داده بودند تا حتی در هنگام عبادت نیز میان زنان و مردان اختلاط به وجود نیاید.

۲۳- شرح النووي علی مسلم (۱۴/ ۱۱۰)

۲۴-النور: (۲۱)

۲۵- سنن النسائی (۸/ ۱۵۳)

در روایتی آمده است: عن ابن عمر، قال: قال رسولُ الله - صلى الله عليه وسلم -: «لو تَرَكْنَا هذا البابَ للنِّساءِ» قال نافع: فلم يدخل منه ابنُ عمر حتَّى مات (٢٦).

ترجمه: از حضرت عبدالله بن عمر رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «اگر این دروازه را مخصوص زنان قرار دهیم، بسیار بهتر خواهد بود.» نافع رحمه الله می گوید: پس از این سخن، عبدالله بن عمر رضی الله عنه تا پایان عمر هرگز از آن دروازه وارد مسجد نشد.

در عصر مبارک رسول الله صلی الله علیه وسلم، آن حضرت در جلوگیری از اختلاط زنان و مردان تا این اندازه اهتمام داشتند که حتی در مسیر رفت و آمد نیز به زنان دستور ویژه ای دادند.

در حدیث شریف آمده است: عن حمزة بن أُولَى أُسَيْدِ الْأَنْصَارِيِّ عَنْ أَبِيهِ، أَنَّهُ سَمَعَ رَسُولَ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- يَقُولُ وَهُوَ خَارِجٌ مِنَ الْمَسْجِدِ، فَاخْتَلَطَ الرِّجَالُ مَعَ النِّسَاءِ فِي الطَّرِيقِ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- لِلنِّسَاءِ: «اسْتَأْخِرْنَ، فَإِنَّهُ لَيْسَ لَكُنَّ أَنْ تَحْقُقْنَ الطَّرِيقَ، عَلَيْكُنَّ بِحَافَاتِ الطَّرِيقِ» قال: فكانت المرأةُ تَلَصُّقُ بِالْجِدَارِ، حتَّى إِنْ ثَوَّبَهَا لِيَتَعَلَّقَ بِالْجِدَارِ مِنْ لَوْحِهَا (٢٧).

ترجمه: حمزه بن ابی اُسَید انصاری از پدر خود روایت می کند که گفت: از رسول الله صلی الله علیه وسلم شنیدم، هنگامی که از مسجد بیرون می آمدند و زنان و مردان در راه با یکدیگر آمیخته بودند، به زنان فرمودند: «عقب تر حرکت کنید؛ زیرا برای شما شایسته نیست که در وسط راه رفت و آمد کنید، بلکه بر شما لازم است از کنار راه حرکت نمایید. راوی می گوید: پس از آن، زنان چنان خود را به دیوار می چسبانند که گاهی لباس آنان بر اثر نزدیکی، به دیوار گیر می کرد.

درباره دست دادن و مصافحه با زنان نامحرم نیز وعید بسیار شدیدی وارد شده است. در حدیث شریف آمده است: عن مَعْقِلِ بْنِ يَسَّارٍ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَأَنْ يُطْعَنَ فِي رَأْسِ أَحَدِكُمْ بِمِخِيطٍ مِنْ حَدِيدٍ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَمَسَّ امْرَأَةً لَا تَحِلُّ لَهُ» (٢٨).

ترجمه: از حضرت معقل بن یسار رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «اگر سر یکی از شما با سوزنی از آهن سوراخ شود، برای او بهتر از آن است که دست زنی را لمس کند که بر او حلال نیست.

آوازخوانی و رقص زنان و مردان در مراسم نامزدی و عروسی:

یکی از منکراتی که در مراسم نامزدی و عروسی رواج یافته، رقص زنان و یا رقص مردان است. این عمل ناپسند امروزه بسیار گسترش یافته و بسیاری از جوانان به آن مبتلا شده اند؛ تا آنجا که برخی از جوانان امروزی در مراسم عروسی، حتی بیش از زنان به رقص و پایکوبی می پردازند.

رقص زنان در حضور مردان نامحرم، از شدیدترین منکرات است؛ زیرا در هنگام رقص، اندام و زیبایی های بدن زن در برابر مردان آشکار می شود. همچنین آوازخوانی زنان در حضور مردان نامحرم نیز عملی زشت و از منکرات به شمار می رود.

آواز خواندن و گوش دادن به آوازه ها در مراسم عروسی، خواه توسط مردان باشد یا زنان، و یا شنیدن آوازه های ضبط شده، از اعمال ناروا و منکرات است. در حدیث شریف آمده است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: لِيَكُونَنَّ مِنْ أُمَّتِي أَقْوَامٌ، يَسْتَحِلُّونَ الْحِرَّ وَالْحَرِيرَ، وَالْخَمْرَ وَالْمَعَازِفَ (٢٩)

٢٦- سنن أبي داود ت الأرئووط (١/ ٤٢٧)

٢٧- سنن أبي داود ت الأرئووط (٧/ ٥٤٣)

٢٨- لمعجم الكبير للطبراني (٢٠/ ٢١١). قال ابوبكر الهيثمي: رواه الطبراني ورجاله رجال الصحيح. مجمع الزوائد ومنبع الفوائد. محقق (٤/ ٣٧٨٩)

٢٩- صحيح البخاري (١٠٦/٧)

ترجمه: بی گمان در میان امت من گروهی خواهند بود که زنا، پوشیدن لباس ابریشم (برای مردان)، نوشیدن شراب و استفاده از آلات موسیقی را حلال خواهند شمرد).

بدالدین عینی رحمه الله می‌فرماید که واژه (المعازف) شامل آواز، آلات و ابزار موسیقی و نیز زنان آوازخوان می‌شود^(۳۰). حافظ ابن حجر مکی رحمه الله نیز آواز خواندن و گوش دادن به آن را در شمار چهارصد و پنجمین گناه کبیره ذکر کرده است؛ زیرا الله تعالی می‌فرماید: وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ^(۳۱).

در تفسیر این آیه مبارکه، حضرت عبدالله بن عباس رضی الله عنه و حسن بصری رحمه الله فرموده‌اند که مقصود از (لهو الحدیث)، آواز و موسیقی است.

همچنین امام مجاهد رحمه الله در تفسیر آیه: وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَعْطَمَ مِنْهُمْ بَصَوْتِكَ^(۳۲). (واژه) بصوتك (را به آوازا، موسیقی و نواختن نی و ساز تفسیر کرده است)^(۳۳).

امام ابوبکر الاجری رحمه الله نیز در کتاب (تحریم النرد والشطرنج والملاهی) (باب مستقلی با عنوان زیر گشوده است: بَابُ ذِكْرِ تَحْرِيمِ اسْتِمَاعِ الْمَزَامِيرِ مِثْلُ الْمَعْرِفَةِ وَالصُّفَارَةِ وَالصَّنَجِ وَالطُّبْلِ وَالْعُودِ وَالطُّبُورِ وَأَشْبَاهِ هَذَا^{۳۴}.

سپس می‌نویسد: جَمِيعُ مَا هَذَا مُحَرَّمٌ بَعَثَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَحَقِّ هَذَا وَبُطْلَانِهِ، لِأَنَّهُ مِنَ الْجَاهِلِيَّةِ فَحَرَّمَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ كُلَّهُ. وَهَذَا كُلُّهُ وَزِيَادَةٌ فَقَدْ كَثُرَ فِي النَّاسِ وَهُوَ مَكْسَبُ الْفُسَاقِ.

ترجمه: «این باب درباره بیان حرمت شنیدن انواع آلات موسیقی، مانند رباب، نی، سنج، طبل، عود، تنبور و دیگر ابزارهای مشابه است.

علامه آجری رحمه الله می‌فرماید: همه اینها حرام‌اند و رسول الله صلی الله علیه وسلم برای از میان بردن و باطل ساختن این امور مبعوث شده‌اند؛ زیرا اینها از رسوم دوران جاهلیت بوده است و الله عزوجل همه آنها را حرام گردانیده است. این اعمال و حتی بیش از اینها، در میان مردم فراگیر شده و به حرفه و وسیله کسب افراد فاسق تبدیل گردیده است.»

نشاندن عروس و داماد در برابر دیدگان همه مهمانان:

یکی از صحنه‌های آشکار بی‌غیرتی و بی‌حیایی که امروزه در برخی مراسم نامزدی و عروسی دیده می‌شود، این است که عروس و داماد را در برابر دیدگان همه مهمانان، در جایگاهی بلند و در کنار یکدیگر می‌نشانند.

در جامعه ما، زمانی که غیرت اسلامی و افغانی بر مردم حاکم بود، داماد در میان مردان می‌نشست و عروس نیز در پرده و در میان زنان حضور داشت. اما هنگامی که جوانان از طریق صفحات اینترنتی با فرهنگ‌های غربی و دیگر فرهنگ‌های غیراسلامی آشنا شدند، به تدریج غیرت اسلامی و فرهنگ اصیل افغانی تضعیف گردید. کار به جایی رسیده است که امروزه در روز عروسی، عروس را نیز به مجلس مردان می‌آورند و او را در کنار داماد، بر روی کوچ یا چوکی‌هایی که در جایگاهی بلند قرار دارد، در برابر دیدگان

۳۰-عمدة القاری شرح صحیح البخاری (۱۶۶/۳۱)

۳۱-لقمان: (۶)

۳۲-الاسراء: (۶۴)

۳۳-الزواج عن اقتراف الکبائر (۳۳۶/۲)

۳۴- تحریم النرد والشطرنج والملاهی للأجری (ص: ۱۹۳)

همگان می‌نشانند. مردم به تماشای آنان می‌پردازند و مهمانان یکی پس از دیگری نزد عروس و داماد رفته، به آنان تبریک می‌گویند.

این رفتار، نهایت بی‌حیایی و بی‌غیرتی است؛ زیرا زن را در معرض دید مردان نامحرم قرار می‌دهد و همان روز، حجاب حیا و وقار او را از میان برمی‌دارد.

کسی که نسبت به همسر، دختر یا دیگر زنان تحت سرپرستی خود غیرت نداشته باشد و آنان را در برابر دیدگان مردم به نمایش بگذارد، چنین شخص در نصوص شرعی «دیوث» معرفی شده است.

در حدیث شریف آمده است: عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «الْغَيْرَةُ مِنَ الْإِيمَانِ، وَالْبَدَاءُ مِنَ النَّفَاقِ» قَالَ: قُلْتُ: وَمَا الْبَدَاءُ؟ قَالَ: «الَّذِي لَا يَغَارُ» (۳۰).

ترجمه: از حضرت ابوسعید خدری رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «غیرت از ایمان است و دیوثی از نفاق.» راوی می‌گوید: عرض کردم: «بداء» چیست؟ آن حضرت فرمودند: «منظور کسی است که نسبت به ناموس خود غیرت ندارد.»

و در حدیث شریف دیگری آمده است: عن عمار بن ياسر رضي الله عنه عن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «ثلاثة لا يدخلون الجنة أبداً الديوث والرجلة من النساء ومدمن الخمر» (۳۱).

ترجمه: از حضرت عمار بن یاسر رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «سه گروه هرگز وارد بهشت نخواهند شد: دیوث، نخست، زنی که خود را شبیه مردان می‌سازد؛ و سوم، کسی که همواره به نوشیدن شراب معتاد باشد.»

امام منذری رحمه الله در توضیح واژه «دیوث» می‌فرماید: الديوث: هو الذي يعلم الفاحشة في أهله ويقرهم عليها (۳۲).

ترجمه: دیوث کسی است که از ارتکاب اعمال فاحشه در میان خانواده خود آگاه باشد و آنان را از آن باز ندارد و بر آن رضایت نشان دهد.

بنابراین، بر زنان باایمان لازم است که نسبت به ایمان، عفت و عزت خویش غیرت داشته باشند و فریب فرهنگ‌های غربی را نخورند و از تقلید رسوم و ارزش‌های بیگانه بپرهیزند.

وَأَسْأَلُ اللَّهَ تَعَالَى أَنْ يُوَفِّقَنِي وَإِيَّاكُمْ لِمَا يَحِبُّهُ وَيَرْضَاهُ وَيُعِينِنَا عَلَى ذِكْرِهِ وَشُكْرِهِ وَحَسَنِ عِبَادَتِهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ مُجِيبٌ.

وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

۳۰- تعظيم قدر الصلاة لمحمد بن نصر المروزي (١/ ٤٦٩)، مسند الشهاب القضاعي (١/ ١٢٣)

۳۱- الترغيب والترهيب وقال المنذرى: رواه الطبراني ورواه ليس فيهم مجروح. (٣/ ٧٦)

۳۲- المرجع السابق.